

VII. Assessorament, promoció i difusió de la recerca

Assessorament

Observatori de la Recerca

Direcció: Secretaria Científica

L'any 2003, la Secretaria Científica va posar en funcionament l'Observatori de la Recerca de l'IEC (OR-IEC). L'OR-IEC és un servei d'informació especialitzada per a l'anàlisi, planificació, coordinació i difusió de les activitats de recerca, desenvolupament i innovació (R+D+I) dins el sistema de ciència i tecnologia dels territoris de llengua i cultura catalanes. Des de la perspectiva rigorosa, central i independent de l'IEC, es tracta d'una iniciativa col·laboradora, amb la voluntat d'integrar i compartir informació amb els altres agents, facilitant-los un coneixement exhaustiu sobre el seu entorn científic i tecnològic.

Portal web Meridià i xarxes socials

Meridià (Mesurament de la Recerca, el Desenvolupament i la Innovació) és el portal web de l'OR-IEC (*meridia.iec.cat*). L'abast cronològic comença l'any 2000 (en determinats informes, arriba a 1996). Respecte a l'abast geogràfic, recull actuacions d'R+D+I desenvolupades a Catalunya, el País Valencià, les Illes Balears i Andorra, i s'estableixen comparacions a escala estatal i internacional.

Per a organitzar i comparar les dades, l'OR-IEC disposa d'una trentena de classificacions científiques, tecnològiques, socioeconòmiques i geogràfiques. Aquestes classificacions poden evolucionar (versions) i establir relacions entre elles (equivalències).

Les dades de Meridià són sòlides i fiables, ja que s'obtenen a partir de convenis per a la transferència d'informació (Generalitat de Catalunya, universitats i altres organismes de recerca) i del procés sistemàtic de resolucions dels butlletins oficials, registres administratius, memòries, etcètera.

El coneixement recopilat engloba el cicle complet de la investigació científica i tecnològica: context socioeconòmic, entitats de recerca, recursos (humans, econòmics i materials) i resultats (articles, patents i tesis).

Els continguts del portal s'organitzen en informes dinàmics sobre dades estructurades, publicacions (memòries, informes, etc.), enllaços web i cerca textual. Cada modalitat de consulta i informe presenta una detallada explicació metodològica, amb el contingut, abast, fonts d'informació, data d'actualització, etc. La plataforma es pot consultar en català, castellà i anglès. En el curs 2012-2013,

s'han actualitzat quinze informes estadístics i seixanta documents.

En aquest període, s'ha seguit treballant en l'accés àgil, directe i més fàcilment comprensible de les dades essencials que poden interessar al nombre més elevat possible d'usuaris no especialitzats. En aquest sentit, Meridià disposa d'una nova interfície gràfica que permet consultar alguns informes estadístics en forma de taules, gràfics i mapes. Aquestes representacions aporten una perspectiva visual i geogràfica a l'actual accés per períodes temporals, dimensions i indicadors.

Des de principis de l'any 2010, l'OR-IEC també disposa d'un blog a Internet (<http://blogs.iec.cat/observatori>), els objectius del qual són comentar la informació disponible al portal web, difondre les novetats més destacades de les diferents àrees (convocatòries, congressos, informes, etc.) i establir un canal de comunicació amb la comunitat científica. Aquest curs s'hi han publicat dues-centes vuitanta notícies i comentaris especialitzats.

De manera conjunta, al llarg del curs el portal Meridià i el blog de l'OR-IEC han rebut 44.500 visites, amb 231.000 pàgines vistes. Finalment, el mes d'octubre de 2012 s'ha posat en funcionament el canal de l'OR-IEC a la xarxa social Twitter (@IEC_ObsRecerca), el qual ha arribat als sis-cents seguidors.

Reports de la recerca a Catalunya: 3a edició (2003-2009)

L'any 1995, amb el suport de la Generalitat de Catalunya, l'IEC va posar en marxa el projecte Reports de la Recerca a Catalunya, que consistia en l'elaboració d'informes sobre l'estat de la investigació en diferents àrees específiques. Es va estudiar el període 1990-1995 mitjançant 24 informes. L'any 2003 s'engegà una segona edició dels *Reports*, que abastava el període 1996-2002 i que comprenia 27 informes.

Actualment, l'OR-IEC treballa en la preparació de la tercera edició dels informes, que estudiarà l'evolució de la ciència catalana en el període 2003-2009. Així, el Consell Permanent de l'IEC, en la reunió tinguda el dia 15 de setembre de 2011, va considerar convenient iniciar la tercera edició dels *Reports*, l'abast de la qual són les activitats d'R+D+I del septenni 2003-2009 desenvolupades a Catalunya, amb comparacions estatals i internacionals.

Pel que fa al repartiment de les diferents àrees d'estudi que integren els *Reports*, es va repetir bàsicament l'organització de la segona edició, amb la inclusió de quatre àrees més: biotecnologia; ciències ambientals; nanociència i nanotecnologia, i nutrició i ciència i tecnologia dels aliments. En aquesta tercera edició, cada informe serà preparat per un redactor expert en la matèria específica, escollit per la Secció corresponent. Aquest

redactor tindrà el suport tècnic de l'OR-IEC per tal d'obtenir totes les dades necessàries per a l'elaboració de l'informe.

Pel que fa a l'estructura dels informes, tenint en compte que cada àrea té unes característiques particulars, es proposa seguir l'esquema següent: *a*) oportunitats; *b*) marc institucional i recursos; *c*) resultats, i *d*) conclusions. Per a facilitar la comparació dels informes, cal determinar un grup homogeni d'indicadors obtinguts a partir de les dades de l'OR-IEC i del portal Meridià, a més d'alguns indicadors específics que pugui proposar cada redactor.

Els treballs de redacció d'aquesta edició es van iniciar a final de 2011 i els informes es van començar a presentar, de manera esglaonada, a final de 2012. En el curs 2012-2013, s'han presentat vint-i-dos informes dels trenta-un previstos: altres filologies; biologia cel·lular, molecular, genètica i bioquímica; biologia d'organismes i sistemes; biotecnologia; ciències ambientals; ciències socials; comunicació; economia; enginyeria agronòmica i forestal; enginyeria civil i de la construcció; enginyeria industrial; filologia catalana: literatura; filologia catalana: llengua; geografia i demografia; geologia; història; història de l'art i musicologia; matemàtiques; nanociència i nanotecnologia; psicologia; química, i tecnologies de la informació i de les comunicacions.

Segones Jornades sobre Gestió de la Informació Científica (JGIC-2013)

Els dies 28 de febrer i 1 de març de 2013 es van celebrar les JGIC-2013, amb més de dues-centes persones inscrites. L'objectiu principal de les jornades era debatre alguns dels aspectes més rellevants d'aquest àmbit, com també presentar i posar en contacte diverses iniciatives dedicades a l'accés i el processament de la informació científica i a les eines tecnològiques. Es tractà de generar una visió integral i cooperativa de l'àmbit, més enllà de les àrees més consolidades, i que lògicament són objecte d'un tractament freqüent. S'adreçaren als responsables, gestors i documentalistes dels sistemes d'informació de les universitats i dels centres de recerca, i també als investigadors especialitzats. El programa de les JGIC-2013 es va estructurar en conferències i taules rodones, i va reunir responsables i experts de diverses institucions: la Generalitat de Catalunya, l'Institut d'Estudis Catalans, les universitats, els parcs científics i tecnològics, els consorcis de biblioteques, les empreses, les fundacions i els centres sanitaris.

El president de l'IEC donà la benvinguda de les Jornades i Enric Claverol, de la Fundació Catalana per a la Recerca i la Innovació, va impartir la conferència inaugural: «La Fundació Catalana per a la Recerca i la Innovació: activitats de suport de la ciència i de la interacció públic-privada».

La primera sessió, titulada *Nous escenaris de la informació científica*, inclogué dues taules rodones, una sobre innovació (moderada per Núria Ferran, de la UOC) i una altra sobre dades obertes (moderada per Jordi Graells, de la Generalitat de Catalunya). La segona sessió, titulada *Portals de recerca i informació científica 2.0*, comptà amb la conferència de Miquel Puig (de CIESCA/CBUC) i amb una tercera taula rodona, titulada «Ciència 2.0», moderada per Xavier Lasauca, de la Generalitat de Catalunya. La tercera sessió, titulada *Tecnologies i agents de la informació científica*, inclogué dues taules rodones: «Programes i serveis d'informació científica», moderada per Francesc Abad (Generalitat de Catalunya), i «Recerca i Biblioteca (R+B)», moderada per Carina Rey (Universitat de Barcelona).

La conferència de cloenda fou a càrrec d'Ernest Abadal, de la UB, i portà per títol «L'impacte de l'accés obert en la comunicació científica». Per acabar, s'obrí un debat i es presentaren les conclusions i perspectives.

Grup de treball (GT) Coneixement i Recerca

La primera reunió del GT Coneixement i Recerca va ser el dia 15 de maig de l'any 2013, a la seu del Col·legi Oficial de Bibliotecaris-Documentalistes de Catalunya (COBDC). Es tractà d'una iniciativa impulsada per l'IEC i el COBDC des d'una

perspectiva cooperativa i oberta a la participació de tots els bibliotecaris-documentalistes especialitzats en el camp de l'R+D+I.

Els objectius fonamentals del GT Coneixement i Recerca són dos:

1) Donar visibilitat a la tasca dels bibliotecaris-documentalistes en el camp de l'R+D+I, tant des del punt de vista de la investigació documental com des del suport a les activitats científiques mitjançant biblioteques i centres de documentació. Es pretén generar i difondre un document per a valorar el cos de bibliotecaris-documentalistes dins dels equips de recerca.

2) Compartir tècniques, procediments i casos pràctics relacionats amb la gestió de la informació i documentació científica des d'una perspectiva global del cicle d'R+D+I.

En darrer terme, la tasca del GT Coneixement i Recerca ha de servir per a la millora professional del cos de bibliotecaris-documentalistes, a partir de l'atenció de les seves capacitats i de la generació de materials i línies de formació que els capacitin per a les activitats relacionades amb R+D+I.

Publicacions

ARGUMBAU, Llorenç (2013). «Les dades de recerca: una oportunitat professional per als gestors d'informació». *Item: Revista de Biblioteconomia i Documentació*, vol. 57, p. 37-56. ISSN: 0214-0349.

ARGUIMBAU, Llorenç; FUENTES, Eulàlia; GALLIFA, Mònica (2013). «Una dècada de investigació documental sobre ciènciemètria en Espanya: anàlisi de los artícles de la base de dades ISOC

(2000-2009)». *Revista Espanola de Documentación Científica*, vol. 36, núm. 2, en007. ISSN: 0210-0614. DOI: 10.3989/redc.2013.2.907.

Xarxa CRUSCAT (Coneixements, representacions i usos del català)

Presidenta: Mariàngela Vilallonga Vives
Director: Miquel Àngel Pradilla Cardona

La Xarxa CRUSCAT és una xarxa científica creada l'any 2003, dependent de la Presidència de l'Institut d'Estudis Catalans, que aplega diversos investigadors que treballen sobre la situació i l'evolució del català. Les tasques principals que duu a terme són les següents:

— Aplegar la informació existent i analitzar-la críticament.

— Arribar a criteris que facilitin l'avaluació consensual de la situació so-

ciolingüística i les perspectives immediates i a mitjà termini.

— Destriar els factors crucials de l'evolució de la comunitat lingüística catalana.

— Generar sinergies entre els especialistes en estudis de l'ús.

La Xarxa CRUSCAT es vertebrava a partir d'equips de treball. L'estructura dels equips consta d'un director, els membres, els becaris i els investigadors associats.

Per a una informació més detallada sobre l'activitat, consulteu l'adreça <http://blogs.iec.cat/cruscat>.

Organismes administratius en els quals l'IEC té assessors

Institucions d'àmbit català

Agència Catalana de Protecció de Dades	<i>Consell Assessor de Protecció de Dades de Catalunya</i> Josep Amat i Girbau
Comissió de Toponímia de Catalunya del Departament de Cultura de la Generalitat de Catalunya	<i>Vicepresident</i> Josep Moran i Ocerinjauregui <i>Vocal</i> Joan Anton Rabella i Ribas
Comissió de Toponímia del Govern d'Andorra	Ramon Sistac i Vicén
Comissió mixta del seguiment del conveni marc entre l'Institut d'Estudis Catalans i la Federació de Persones Sordes de Catalunya (FESOCA)	Joan Martí i Castell
Consell Assessor de l'Àrea Protegida de les Illes Medes del Departament d'Agricultura, Ramaderia, Pesca, Alimentació i Medi Natural de la Generalitat de Catalunya	Miquel Zabala i Limousin
Consell de Caça de Catalunya del Departament d'Agricultura, Ramaderia, Pesca, Alimentació i Medi Natural de la Generalitat de Catalunya	Joan Real i Ori
Consell de Pesca Continental del Departament d'Agricultura, Ramaderia, Pesca, Alimentació i Medi Natural de la Generalitat de Catalunya	Adolf de Sostoa Fernández
Consell de Protecció de la Natura del Departament d'Agricultura, Ramaderia, Pesca, Alimentació i Medi Natural de la Generalitat de Catalunya	Jordi Camprodon Josep Germain i Otzet Lluís Paluzié i Mir Josep Vigo i Bonada

Consell Escolar de Catalunya del Departament d'Ensenyament de la Generalitat de Catalunya	Mariàngela Vilallonga Vives
Institució de les Lletres Catalanes	<i>Consell Assessor</i> Carles Miralles i Solà
Institut de Recerca i Tecnologia Agroalimentàries (IRTA)	<i>Consell Assessor</i> Damià Barceló i Cullerés
Agència de Residus del Departament de Territori i Sostenibilitat de la Generalitat de Catalunya	<i>Consell Assessor</i> David Serrat i Congost
Parc Natural de la Serra de Montsant del Departament d'Agricultura, Ramaderia, Pesca, Alimentació i Medi Natural de la Generalitat de Catalunya	<i>Consell de Cooperació</i> Jacint Corbella i Corbella
Parc Natural de la Zona Volcànica de la Garrotxa del Departament d'Agricultura, Ramaderia, Pesca, Alimentació i Medi Natural de la Generalitat de Catalunya	<i>Junta de Protecció</i> Josep M. Mallarach i Carrera David Serrat i Congost Lluís Paluzié i Mir
Parc Natural del Cadí-Moixeró del Departament d'Agricultura, Ramaderia, Pesca, Alimentació i Medi Natural de la Generalitat de Catalunya	<i>Junta Rectora</i> Joaquim Gosálbez i Noguera
Parc Natural dels Aiguamolls de l'Empordà del Departament d'Agricultura, Ramaderia, Pesca, Alimentació i Medi Natural de la Generalitat de Catalunya	<i>Junta de Protecció</i> Xavier Llimona i Pagès Lluís Vilar Sais Antoni Palau Jordi Sargatal i Vicens